

Luonnos jätetaksaksi 1.1.2027 alkaen

Savo-Pielisen jätelautakunta 22.10.2026
7421/02.05.00/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066

suunnittelija Hanna Kisonen, puh. 044 718 5667

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöpäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta asettaa jätetaksaluonnoksen vuodelle 2027 yleisesti nähtäville. Jätetaksassa määritellään maksut kunnallisille jätehuoltopalveluille, jotka Jätekkukko järjestää kotitalouksille ja kunnille.

Jätelautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä taksaluonnoksesta. Lisäksi jätelautakunta varaa toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen asiasta.

Jätetaksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 26.10.-16.11.2026. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätetaksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi. Jätelautakunnan on tarkoitus hyväksyä taksa loppuvuonna 2026, jotta taksamuutokset voivat tulla voimaan 1.1.2027.

Päätös

Selostus

Kunnan on perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille jätehuoltotehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätelain 79 §:n mukaan maksujen perusteista määrätään jätetaksassa.

Jätetaksa koskee kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvia jätteitä. Kunta vastaa jätelain 32 §:n perusteella kotitalouksissa sekä kunnallisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvien

yhdyskuntajätteen jätahuollosta. Lisäksi kunta vastaa liikehuoneistoissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätahuollosta, kun jäte kerätään yhdessä em. jätteen kanssa.

Kunnan vastuulle kuuluu järjestää toissijaisesti jätelain 33 §:n mukaisesti mm. elinkeinotoiminnan ja muidenkin julkisten toimijoiden kuin kuntien oma jätahuolto, jos jätteen haltija tätä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätahuoltojärjestelmässä. Näille palveluille on oma erillinen taksa (TSV-jätetaksa).

Periaatteet taksavalmistelu pohjana

Kunnallinen jätahuolto rahoitetaan jätelain 78 §:n mukaisesti kokonaisuudessaan jätemaksuilla, eikä toimintaan voida käyttää verovaroja. Taksan valmistelu lähtökohtana on siis kustannusvastaavuuden periaate. Jätemaksuilla katetaan Jätekukon järjestämät lakisääteiset jätahuoltopalvelut, niiden ylläpito, kehittäminen ja investoinnit sekä jätahuollon viranomaistehtävien hoitaminen.

Jätelain mukaan jätemaksujen tulee vastata kunnan tarjoamaa palvelutasoa. Taksan mukaisilla maksuilla turvataan asukkaille ja muille kunnan jätahuollon vastuulle kuuluville asiakkaille jätelautakunnan määrittelemän palvelutason mukaiset, kattavat ja toimintavarmat jätahuoltopalvelut koko toimialueella. Näitä palveluja ovat mm. jätteen kiinteistöittäinen keräys ja kuljetus, ekopiste- ja lajitteluasemaverkosto, vaarallisten jätteen vastaanotto sekä asiakaspalvelu, neuvonta ja viestintä.

Jätetaksa on myös jätahuollon ohjauskeino. Jätelain mukaan maksujen tulee mahdollisuuksien mukaan edistää jätelain etusijajärjestyksen toteutumista sekä jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämistä. Taksan tavoitteena onkin kannustaa jätteen synnyn ehkäisyyn, tuotteiden uudelleenkäyttöön sekä jätteen lajitteluun ja kierrättämiseen.

Tavoitteiden saavuttamiseksi taksassa kohdennetaan kustannuksia eri palvelujen kesken siten, että lajittelua ja kierrätystä tukevat palvelut ovat asiakkaalle taloudellisesti houkuttelevia. Yksittäinen jätemaksu ei tämän vuoksi aina vastaa suoraan kyseisen palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia, vaan kustannusvastaavuutta tarkastellaan koko taksan tasolla.

Jätemaksujen ohjaavuus näkyy käytännössä siten, että kiinteistön haltija voi usein vaikuttaa jätahuollon kustannuksiinsa vähentämällä sekajätteen määrää sekä tehostamalla lajittelua ja kierrätystä. Samalla kuitenkin varmistetaan, että kaikki asiakkaat osallistuvat jätahuollon yhteisten palvelujen ja infrastruktuurin kustannusten kattamiseen. Tämä mahdollistaa yhdenvertaisten jätahuoltopalvelujen tarjoamisen koko jätelautakunnan toimialueella.

Taksan valmistelu ja päätöksenteko

Jätetaksa on valmisteltu jätelainsäädännössä asetettujen periaatteiden ja vaatimusten mukaisesti. Valmistelussa on lisäksi hyödynnetty Suomen Kuntaliiton ohjeistusta sekä Itä-Suomen

jätehuoltoviranomaisten yhteisesti linjaamia taksaperiaatteita. Taksan rakenne noudattaa valtakunnallisia ja alueellisia ohjeistuksia, mutta huomioi toimialueen erityispiirteet ja jätehuollon kustannusrakenteet.

Jätehuoltopalvelujen kustannuslaskelmat on laadittu kunnallisessa jäteyhtiössä Jätekuksessa jätelautakunnan määrittelemän palvelutason pohjalta. Laskelmat perustuvat sekä yhtiön itse tuottamien että ulkopuolisilta palveluntuottajilta kilpailutettujen palvelujen kustannuksiin. Jätetaksa on valmisteltu jätehuoltoviranomaisessa näiden laskelmien perusteella.

Jätetaksassa määritellään sen soveltamisala, maksujen määräytymisperusteet sekä eri jätehuoltopalveluista perittävät maksut. Jätelautakunta päättää jätelain mukaisesti taksassa jätemaksujen nimikkeistä, perusteista ja suuruudesta. Päätöksenteossa on huolehdittava siitä, että taksan mukaisilla maksuilla saadaan katettua kunnallisen jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kokonaisuudessaan.

Jätelautakunnan alainen viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistön haltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81 §:ssä säädetään. Jätemaksut suoritetaan jäteyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksujen seurannan.

Jätetaksan rakenne ja hinta-alueet

Jätetaksan rakenne säilyy entisellään. Kotitalouksien jätemaksu koostuu kahdesta osasta, perusmaksusta ja järjestetyn jätehuollon maksuista. Muiden kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvien asiakkaiden, kuten kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöjen, jätemaksut muodostuvat järjestetyn jätehuollon maksuista. Kotitalouksien ja muiden asiakasryhmien maksut poikkeavat osin toisistaan.

Perusmaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen vuosimaksu, jolla katetaan kaikkien kotitalouksien yhteisessä käytössä olevia palveluja. Järjestetyn jätehuollon maksu on puolestaan maksu kiinteistön jäteastioiden tyhjennyksistä taikka aluekeräyspisteen tai korttelikeräyksen käytöstä. Näiden maksujen ohella asiakkaille voi tulla heidän käyttämiensä palvelujen mukaisesti lisäpalvelumaksuja ja lajitteluasemilla asioinnin yhteydessä vastaanottomaksuja.

Valtaosa jätemaksuista on yhtenäisiä koko Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella. Jäteastioiden tyhjennyshinnoissa huomioidaan kuitenkin alueittain vaihtelevat kuljetuskustannukset. Tämän vuoksi tyhjennysmaksuissa käytetään kahta hinta-aluetta: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki sekä 2) muut toimialueen kunnat. Aluekohtaisilla hinnoilla otetaan huomioon todellisia kustannuseroja samalla, kun jätemaksut pidetään koko toimialueella kohtuullisina.

Yleistä taksamuutosten perusteista ja tasosta

Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella jätemaksujen taso pysyi vuosina 2025–2026 pääosin ennallaan, ja osaa maksuista alennettiin vuoden 2026 alussa. Vuoden 2027 alusta jätemaksuihin

esitetään korotuksia erityisesti jätehuollon palveluverkoston tehtyjen muutosten ja kasvaneiden ylläpitokustannusten sekä nousseiden kuljetuskustannusten vuoksi.

Jätehuoltopalvelujen kustannusmuutosten lisäksi maksutasoon vaikuttavat muutokset kunnan jätehuollon järjestämisvastuussa. Hyvinvointialueiden sekä sosiaali- ja terveyspalveluja tarjoavien asumisyksiköiden yhdyskuntajätteet ovat poistuneet kuntavastuulta vuoden 2026 alussa. Muutosten seurauksena osa aiemmista asiakkaista ja jätemaksukertymästä on poistunut kunnallisesta jätehuollosta. Samalla merkittävä osa jätehuollon infrastruktuurin ja palveluverkoston kustannuksista on säilynyt ennallaan. Kustannukset kohdistuvat näin aiempaa pienemmälle asiakaskunnalle, mikä osaltaan lisää tarvetta tarkistaa jätemaksuja.

Maksujen korotukset kohdistuvat perusmaksuun, jäteastioiden tyhjennysmaksuihin sekä aluekeräys- ja korttelikeräysmaksuihin. Muutoksia on tulossa myös lisäpalvelumaksuihin ja lajitteluasemien vastaanottomaksuihin. Kokonaisuudessaan tasokorotus kotitalouksien jätehuollon vuosikustannuksiin on kiinteistön jätehuollon järjestämistavasta ja palveluista riippuen pääsääntöisesti noin 3–6 %. Jätehuollon kustannukset nousevat maksumuutosten myötä vakituksilla asunnoilla tyypillisissä tilanteissa noin 0,50–1,50 euroa kuukaudessa, vapaa-ajan asunnoilla tätä vähemmän.

Kaiken kaikkiaan Jätehuollon toteuttamien jätehuoltopalvelujen arvioidut kustannukset vuodelle 2027 ovat 20 060 000 euroa, kun otetaan huomioon nykyiset kunnan ensisijaiselle ja toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon kustannukset sekä sidosyksikköpalvelujen kustannukset (pois lukien jätekeskus-toiminta sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltokokonaisuus).

Perusmaksu

Perusmaksun määräytyminen ja maksulla katettavat kustannukset

Perusmaksu määräytyy vuosittain kaikille asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöille niiden käyttötarkoituksen ja asuntojen lukumäärän perusteella. Vakituksilla asunnoilla maksu on vapaa-ajan asuntoja korkeampi. Vuoden 2027 alussa perusmaksua maksavia vakituksia asuntoja arvioidaan olevan noin 122 000 ja vapaa-ajan asuntoja noin 35 000.

Vakituisten asuntojen perusmaksuun sisältyy lajitteluun kannustava elementti. Perusmaksu on alempi niillä kiinteistöillä, joilla biojäte lajitellaan erilleen joko biojätteen erilliskeräyksen tai kompostoinnin avulla. Jos biojäte päättyy sekajätteen joukkoon, on perusmaksu korkeampi.

Perusmaksulla rahoitetaan sellaisia asuinkiinteistöille ja vapaa-ajan asunnoille tarjottavia jätehuoltopalveluja, joiden kustannuksia ei ole tarkoituksenmukaista kohdentaa suoraan palvelun käytön mukaan yksittäisille asiakkaille. Asiakkaille palvelut ovat käyttöhetkellä maksuttomia tai merkittävästi tuettuja.

Perusmaksulla katetaan lajitteluasemaverkoston rakenteet ja ylläpito, kotitalouksien vaarallisten jätteiden vastaanotto sekä tuottajien ylläpitämää Rinki-ekopisteverkostoa täydentävät ekopisteet.

Lisäsi perusmaksulla rahoitetaan Jätekkon järjestämä neuvonta ja viestintä sekä yhteisen jätehuoltoviranomaisen eli jätelautakunnan toiminnan kustannukset.

Perusmaksun taso ja siihen vaikuttavat keskeiset muutokset

Vakituisten asuntojen perusmaksua esitetään korotettavaksi 2–3 euroa vuodessa. Alempaa perusmaksuluokkaa esitetään korotettavaksi euromääräisesti vähemmän, mutta prosentuaalisesti hieman enemmän kuin korkeampaa perusmaksuluokkaa. Muutoksessa huomioidaan toisaalta ohjaavuus ja toisaalta se, että vakituisen asunnon korkeampi perusmaksuluokka ei nousisi kohtuuttoman suureksi osaksi jätemaksua. Vapaa-ajan asunnoilla perusmaksun korotukseksi esitetään alle euron vuodessa. Muutokset perusmaksutasossa ovat noin 5–7 %.

Merkittävin perusmaksutasoon vaikuttava tekijä on lajitteluasemaverkostoon tehdyt investoinnit ja lajitteluasemien ylläpidon kustannusten nousu. Viimeisimpinä investointeina Jätekkko on toteuttanut modernit ja toimivat lajitteluasemat Kuopion Matkukseen ja Nilsiään. Erityisesti Matkukseen kiertotaloustavaratalon yhteyteen tullut lajitteluasema edistää jätelain tavoitetta ja kuntien tahtotilaa lisätä tuotteiden uudelleenkäyttöä ja materiaalien kierrätystä tarjoamalla nämä palvelut samassa, helposti saavutettavassa asiointipaikassa.

Lajitteluasemaverkoston uudistaminen jatkuu vaiheittain. Erityisesti panostetaan aikaisempaa laajempaa aluetta palveleviin, laajasti aukioleviin ja omatoimiasioinnin mahdollistaviin lajitteluasemiin. Itsepalveluasointi on järjestetty Kuopion Matkukseen ja Nilsiän lajitteluasemien lisäksi aikaisemmin Siilinjärven ja Suonenjoen lajitteluasemille. Seuraavaksi on suunnitelmassa toteuttaa uusi lajitteluasema Sisä-Savoon Tervoon ja itsepalveluasointimahdollisuus Lieksan lajitteluasemalle. Selvittelyssä on myös Outokummun lajitteluaseman asioinnin parantaminen. Lajitteluasemapalvelun päivittyminen vastaamaan nykyisiä ympäristö- ja asiointivaatimuksia vaikuttaa perusmaksutasoon jatkossakin.

Lajitteluasemien kustannusten nousun lisäksi myös ekopisteverkoston kustannusten arvioidaan kasvavan, koska jätelautakunnan määrittelemän palvelutason mukaisesti verkostoa täydennetään uusilla pisteillä. Vaarallisten jätteiden vastaanoton kustannusten ei sen sijaan arvioida muuttuvan merkittävästi, sillä vaikka käsittelyhinnat jonkin verran nousevat, vaarallisten jätteiden kiertävää keräystä supistetaan palvelutason mukaisesti Kuopiossa, jossa vaarallisten jätteiden vastaanotto on nyt järjestetty kaupunkialueella sijaitsevalle lajitteluasemalle. Neuvonnan ja viestinnän kustannusten arvioidaan säilyvän pääosin nykyisellä tasolla.

Perusmaksun korotuspainetta on pyritty hillitsemään tarkistamalla kustannusten kohdentamista. Aiemmin perusmaksulla katetut poistotekstiilien keräyksen kustannukset siirretään katettaviksi sekajätemaksuilla. Samoin rekisterien ylläpidon kustannukset, joista osa on katettu vielä perusmaksulla, siirretään kokonaisuudessaan sekajätemaksujen piiriin.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Tyhjennysmaksujen perusteet

Jäteastioiden tyhjennysmaksut ovat maksuja kiinteistökohtaisten tai kiinteistöjen yhteisten kimppe-astioiden tyhjennyksistä. Maksut on määritelty erikseen sekajätteelle ja kierrätettäville jätteille, joita ovat biojäte, kartonki-, muovi- ja lasipakkaukset sekä metalli.

Tyhjennysmaksuilla katetaan jätteiden keräyksestä, kuljetuksesta ja käsittelystä aiheutuvia kustannuksia. Sekajätteen tyhjennysmaksuilla rahoitetaan lisäksi kunnallisen jäteyhtiön yleisiä kustannuksia sekä osa kierrätettävien jätteiden jätehuollon kustannuksista. Näin kierrätettävien jätteiden tyhjennysmaksut voidaan pitää pääosin sekajätteen tyhjennysmaksuja alempina, millä kannustetaan jätteiden lajitteluun ja kierrättämiseen.

Sekajätteen tyhjennysmaksut

Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Kuljetusosalla katetaan sekajätteen keräyksen ja kuljetuksen järjestäminen, jäteastiapalvelu sekä jäteastioiden pesut. Käsittelyosalla katetaan ensisijaisesti sekajätteen käsittely Riikinvoiman ekovoimalaitoksessa, jossa sekajäte hyödynnetään energiana.

Jätetaksan ohjaavuuden toteuttamiseksi sekajätteen käsittelyosalla katetaan myös muita jätehuollon kustannuksia. Sillä rahoitetaan erilliskerätyn biojätteen kierrätys eli käsittely biokaasulaitoksessa ja jatkossa myös poistotekstiilien keräys kokonaisuudessaan. Käsittelyosalla katetaan pääosa kunnallisen jäteyhtiön hallinnon, asiakaspalvelun, tietojärjestelmien, rekisterien ylläpidon ja toimitilojen kustannuksista. Sekajätteelle kohdistuu lisäksi jätekeskuksen kiinteitä kustannuksia sekä jätehuollon kehittämisen kustannuksia.

Sekajätteen tyhjennysmaksuihin esitetään korotusta, joka on astiakoosta riippuen noin 5–7 %. Maksuja on tarvetta tarkistaa, koska jätteen kuljetuskustannukset ovat nousseet. Lisäksi sekajättemaksuilla katettavaksi on siirtynyt uusia kuluja, jotka nostavat kokonaiskustannuksia. Myös sekajättemaksuilla katettavat yleiset kustannukset ovat hienoisessa nousussa yleisen kustannustason nousun vuoksi.

Kuljetuskustannuksia ovat nostaneet korotukset kuljetusindeksiin, joihin Jätekukon kilpailuttamien, pakkaavilla jäteautoilla hoidettavien kuljetusurakoiden hinnat on sidottu. Urakkahintoja tarkistetaan sopimuksissa sovittuina ajankohtina kaksi kertaa vuodessa vertaamalla indeksin muutosta sopimuksessa määriteltyyn vertailuajankohtaan. Vuoden 2027 kustannusarviossa osa indeksimuutoksista on jo tiedossa ja osa on arvioitu toteutuneen kustannuskehityksen pohjalta. Kuljetusindeksiin on vaikuttanut erityisesti polttoaineiden hinnan nousu. Tyhjennysmaksun kuljetusosaa on näin ollen välttämätöntä korottaa.

Sekajätteen tyhjennysmaksuun sisältyvän kuljetusosan lisäksi korotusta esitetään käsittelyosaan. Vaikka sekajätteen käsittelykustannukset Riikinvoiman ekovoimalaitoksessa eivät ole nousseet, käsittelyosalla katettaviksi siirretään uusia kuluja, joiden kustannukset on otettava huomioon. Jatkossa käsittelyosalla rahoitetaan aiemmin perusmaksulla katettu poistotekstiilien keräys ja rekisterien ylläpitotyö. Lisäksi maksutasoon vaikuttaa se, että sekajäteastioiden tyhjennysmäärät

ovat vähitellen pienentyneet, jolloin kiinteät kustannukset on katettava aiempaa pienemmällä tyhjennysmäärällä.

Biojätteen tyhjennysmaksut

Biojätteen tyhjennyshinnalla katetaan biojätteen keräyksen ja kuljetuksen kustannukset, mukaan lukien jäteastiapalvelu ja astiapesut. Biojätteen käsittely biokaasulaitoksessa rahoitetaan sekajättemaksuilla, joten biojäteastian tyhjennyshinta on jopa noin puolet pienempi kuin kuljetuksen ja käsittelyn todelliset yhteenlasketut suorat kustannukset olisivat.

Biojätteen tyhjennysmaksuihin esitetään 5 %:n korotusta. Korotustarve perustuu toteutuneisiin ja arvioituihin kuljetusindeksien muutoksiin ja niiden aiheuttamaan kuljetuskustannusten nousuun.

Pakkausjätteiden tyhjennysmaksut

Kotitalouksien pakkausjätteiden kiinteistöittäinen erilliskeräys järjestetään kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoimintana. Kunnallinen jäteyhtiö vastaa pakkausjätteiden keräyksestä ja kuljetuksesta kiinteistöiltä, kun taas pakkausten tuottajat vastaavat jätteiden vastaanotosta ja käsittelystä.

Pakkausjätteet luovutetaan tuottajille ilman vastaanottomaksua, joten niiden käsittelystä ei aiheudu kunnalliselle jäteyhtiölle kustannuksia. Pakkausjätteiden tyhjennysmaksuilla katetaan siten keräyksen ja kuljetuksen kustannukset, mukaan lukien jäteastiapalvelu ja astiapesut. Kotitalouksilla kunkin pakkausjätelajin tyhjennysmaksuissa otetaan huomioon tuottajien jätelajikohtaisesti kunnalliselle jäteyhtiölle maksamat ja vuodelle 2027 arvioidut korvaukset kiinteistöittäisen keräyksen järjestämisestä.

Pakkausten tuottajien on vastattava vähintään 80 prosentista pakkausjätehuollon kokonaiskustannuksista. Kokonaiskustannuksiin sisältyvät kuntien järjestämän kiinteistöittäisen keräyksen ja kuljetuksen lisäksi muun muassa tuottajien järjestämä aluekeräys, vastaanotto ja käsittely, yrityspakkausten käsittely sekä tuottajayhteisöjen hallinnolliset kustannukset. Kunnalliselle jäteyhtiölle maksettavan korvauksen määrään vaikuttavat valtakunnallinen kustannustaso sekä kerätyn pakkausjätteen määrä ja laatu. Korvausta ei siten lasketa paikallisten kustannusten perusteella. Näiden syiden vuoksi kunnallisen jäteyhtiön saama korvaus jää selvästi alle 80 prosentin sen järjestämän keräyksen ja kuljetuksen kustannuksista. Joidenkin jätelajien osalta korvausta ei muodostu lainkaan.

Tuottajien maksamat korvaukset ovat pysyneet pääosin entisellä tasolla. Lasipakkausten korvaukset ovat kuitenkin jääneet ennakoitua pienemmiksi. Samaan aikaan kaikkien pakkausjätteiden keräys- ja kuljetuskustannukset ovat kasvaneet kuljetusindeksien nousun vuoksi. Muovi- ja kartonkipakkausten sekä metallin tyhjennysmaksuihin esitetään kuljetuskustannusten nousun perusteella 6 %:n korotusta. Lasipakkausten keräyksestä saatavat maksut ja tuottajakorvaukset kattavat kustannuksia muita pakkausjätelajeja heikommin, minkä vuoksi lasipakkausten tyhjennysmaksuun esitetään 9 %:n korotusta.

Aluekeräysmaksut

Aluekeräysmaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen käyttömaksu, joka oikeuttaa Jätekon ylläpitämien sekajätteen ja biojätteen keräyspisteiden käyttöön. Aluekeräyspisteitä käyttävät ne omakoti- ja paritalot sekä vapaa-ajan asunnot, joilla ei ole käytössä omaa jäteastiaa tai yhteistä kimpaa-astiaa. Aluekeräysmaksulla katetaan aluekeräyspisteiden rakentaminen, keräyspisteiden kunnossapito ja siivous sekä jätteiden keräyksestä, kuljetuksesta ja käsittelystä aiheutuvat kustannukset.

Aluekeräysmaksut ovat samat koko jätelautakunnan toimialueella. Maksuluokkia on useita kiinteistön käyttötarkoituksen ja käytettävien palvelujen perusteella. Vakituksille asunnoille on kolme maksuluokkaa. Vapaa-ajan asunnoille on omat maksut ympärivuotisessa käytössä oleville sekä vain kesäkaudella (1.5.-30.9.) käytettäville kiinteistöille.

Jos aluekeräyspisteellä kerätään vain sekajätettä, kiinteistö maksaa pelkästään sekajätteen keräyksestä. Mikäli pisteellä on myös biojätteen keräys, maksu on hieman korkeampi, mutta vastaavasti kiinteistön perusmaksu pienenee. Jos biojäte kompostoidaan kiinteistöllä, biojätteen keräyksestä ei tarvitse maksaa. Vakituksiset asunnot voivat myös käyttää aluekeräyspistettä pelkästään biojätteen keräykseen, jolloin sekajäte hoidetaan omalla jäteastialla ja biojäte tuodaan aluekeräyspisteelle maksua vastaan.

Aluekeräysmaksuihin esitetään noin 2–3 %:n korotusta. Korotus johtuu ensisijaisesti jätteiden kuljetuskustannusten noususta sekä sekajätteen käsittelymaksulla katettavien kustannusten kasvusta. Aluekeräyspisteiden ylläpidon kustannusten ei arvioida muuttuvan merkittävästi vuonna 2027, minkä vuoksi korotustarve jää hyvin maltilliseksi.

Korttelikeräysmaksut

Korttelikeräys on keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä, jossa asuinalueen kiinteistöt käyttävät yhteisiä jätteenkeräyspisteitä. Keräyspisteissä kerätään sekä sekajätettä että kierrätettäviä jätteitä. Korttelikeräysalueilla ei käytetä kiinteistökohtaisia jäteastioita, vaan kaikki alueen asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt kuuluvat yhteisen keräysjärjestelmän piiriin. Korttelikeräys on käytössä Siilinjärven Taivallahden pientalovaltaiselle asuinalueelle ja Kuopion Savilahden kerrostalovaltaisella alueella.

Korttelikeräyksen maksuilla katetaan korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon sekä jätteiden keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset. Korttelikeräysmaksuihin esitetään noin 2 %:n korotusta. Korotus perustuu jätteenkuljetusten kustannusten nousuun sekä sekajätteen käsittelymaksuilla katettavien kustannusten kasvuun. Koska korttelikeräyspisteiden ylläpidon kustannusten ei arvioida muuttuvan, korotustarve jää kokonaisuudessaan pieneksi.

Lisäpalvelujen maksut

Jätetaksassa on määritelty erilliset maksut asiakkaiden tilaamille jätehuollon lisäpalveluille. Lisäpalvelumaksuja peritään myös tilanteissa, joissa jäteastian tyhjentämisestä aiheutuu

tavanomaista enemmän kustannuksia esimerkiksi keräyspaikan olosuhteiden tai poikkeavien työvaiheiden vuoksi.

Lisäpalvelujen hintoja esitetään tarkistettavaksi kustannusvastaavuuden toteutumiseksi. Jätteiden keräykseen ja kuljetukseen liittyvien palvelujen hintoihin esitetään pääosin noin 5 %:n korotusta, joka perustuu kuljetuskustannusten nousuun. Myös muiden lisäpalvelujen maksuja tarkistetaan kustannuksia vastaaviksi.

Lisäpalvelumaksuihin kuuluu maksu paperilaskusta tai paperisista laskuilmoituksista. Maksulla katetaan paperisten laskujen tulostamisesta, kuorittamisesta ja postittamisesta aiheutuvia lisäkustannuksia. Samalla lisämaksu ohjaa asiakkaita veloitusettomien ja vähäjätteisten sähköisten laskutustapojen käyttöön. Maksua esitetään korotettavaksi 2,00 eurosta 2,75 euroon laskulta, sillä tulostuksen ja erityisesti postituksen kulut ovat nousseet ja edelleen nousemassa.

Lajitteluasemien vastaanottomaksut

Jätekukon lajitteluasemilla otetaan vastaan jätteitä, jotka eivät sovellu laatunsa tai määränsä puolesta kerättäväksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa. Vastaanottomaksuilla katetaan lajitteluasemilla vastaanotettujen jätteiden kuljetusten ja käsittelyn kustannukset. Lajitteluasemien rakenteet ja ylläpito katetaan sen sijaan pääosin perusmaksulla.

Kotitalouksilta vastaanotettavista pienkuormista valtaosa on maksuttomia. Maksutta otetaan vastaan vaarallisten jätteiden pieneriä, sähkö- ja elektroniikkaromua, metalliromua, puujätettä, pahvia, kalvomuoveja sekä vieraskasvijätteitä. Muusta jätteestä määräytyy maksu vastaanotetun jätemäärän mukaan jätelajikohtaisesti. Maksullisia jätteitä ovat mm. sekajäte, kivi- ja lasivilla, kipsilevyt sekä betoni, kaakeli, tiilet ja posliinijätteet. Vastaanotettuja jätteitä valmistellaan uudelleenkäyttöön, kierrätetään ja vasta viimesijaisesti hyödynnetään energiana tai loppusijoitetaan.

Vuoden 2026 aikana lajitteluasemilla otettiin käyttöön uusi maksuluokka kaikkein pienimmille jäteerille. Muutoksen seurauksena yhä useammasta pienkuormasta määräytyy aikaisempaa pienempi maksu, mikä näyttää pienentävän vastaanottomaksuista saatavia tuloja. Samanaikaisesti kustannukset ovat kasvaneet erityisesti jätteiden siirtokuljetuksissa.

Kustannusten nousuun on vaikuttanut myös lajitteluasemapalvelun kehittäminen. Aiemmin toimialueen vilkkain lajitteluasema sijaitsi Kuopion jätekeskuksen yhteydessä, jolloin asemalla vastaanotettuja jätteitä ei ollut tarpeen siirtää jatkokäsittelyyn samassa mittakaavassa kuin nyt. Lajitteluaseman siirtyminen kaupunkialueelle Matkukseen on parantanut palvelun saavutettavuutta ja asiointin helppoutta, mutta samalla jätteiden siirtokuljetusten tarve ja niistä aiheutuvat kustannukset ovat kasvaneet.

Kotitalouksien vastaanottomaksuihin esitetään noin 9–12 %:n korotukset, jotta vastaanotetun jätteen siirtokuljetukset ja käsittely saadaan katettua maksutuloilla. Euromääräisesti korotukset ovat pienimmille kuormille 0,50–2,00 euroa ja suurimmille 4,00–6,00 euroa.

Lajitteluasemilla sovelletaan eri maksuja kotitalouksille ja muille asiakkaille. Kotitaloudet osallistuvat lajitteluasemaverkoston ylläpidon kustannuksiin jo perusmaksun kautta, minkä vuoksi niiden vastaanottomaksut ovat muita asiakkaita alemmat. Kotitaloudet myös voivat tuoda muita asiakkaita laajemmin jätteitä lajitteluasemille veloitusetta.

Lajitteluasemien ylläpidon ja toiminnan kustannusten noustessa esitetään muiden kuin kotitalousasiakkaiden vastaanottomaksuihin suurempia korotuksia. Näillä asiakkailla on kuitenkin mahdollisuus hankkia jätteiden vastaanottopalveluja myös muilta palveluntarjoajilta silloin, kun markkinoilla on soveltuvia palveluja tarjolla.

Toimivallan peruste

Jätelaki (646/2011) 79 §
Kuntien sopimus Savo-Pielisen jätelautakunnasta
Kuopion kaupungin hallintosääntö 37 §

Vaikutusten arviointi

Jättemaksujen muutokset vaikuttavat asiakkaiden jätehuollon kokonaiskustannuksiin. Korotus kustannuksiin on asuinkiinteistöillä tyypillisesti noin 3–6 %. Tämä tarkoittaa noin 0,50–1,50 euron muutosta kuukautta kohti vakituisilla asunnoilla. Vapaa-ajan asunnoilla muutos on tätä pienempi. Kotitalouden jätehuollon kokonaiskustannukset ovat taksakorotusten jälkeen kuukausitasolla tyypillisimmin Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä noin 11–22 euroa ja muissa kunnissa noin 13–25 euroa. Kustannuksiin vaikuttaa merkittävästi se, millaiset kiinteistön jätehuoltopalvelut ovat. Myös jätteiden lajittelulla on vaikutusta kiinteistön jättemaksun suuruuteen.

Kiinteistöliiton ja Omakotiliiton tekemissä selvityksissä on arvioitu sitä, miten suuren osan asumisen kustannuksista jätehuoltokulut muodostavat. Kiinteistöliiton indeksitalo mittaa noin 60 suurimman kaupungin kuntakohtaisesti päätettäviä kiinteistönpidon kustannuksia kerrostaloissa. Jätelautakunnan alueen kunnista Kuopio on mukana indeksitalovertailussa. Kuopiossa jätehuoltokustannusten osuus vertailussa mukana olevista asumiskustannuksista on edellisvuosien tapaan noin 5 %.

Omakotiliiton selvitys kattaa 100 kuntaa ja siinä vertaillaan ns. tyyppiomakotitalon kunta- tai aluekohtaisia maksuja. Selvityksessä huomioon otettavia maksuja ovat kiinteistövero, lämmityssähkö, käyttö sähkö, vesimaksut ja jättemaksu (sekajäte ja biojäte). Vuoden 2026 selvityksen mukaan jättemaksut muodostavat noin 6 % tyyppi-omakotitalon kuluista. Vaikka jättemaksujen muutoksilla on vaikutusta asumisen kustannuksiin, kokonaiskustannuksissa niiden merkitys on vähäinen.

Taksamuutoksen ympäristövaikutukset arvioidaan kokonaisuudessaan neutraaleiksi, koska taksan ei ennakoida aiheuttavan jätteen keräykseen, kuljetukseen tai vastaanottoon voimakkaasti

vaikuttavia muutoksia. Paikoin hintojen korotukset voivat johtaa siihen, että jätteitä ei tuoda asianmukaiseen vastaanottoon, mistä voi aiheutua ympäristöhaittaa.

Taksa ei koske yritysten jätehuoltoa, joten alueella toimivien yritysten osalta yritysvaikutukset ovat neutraalit. Kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvien yritysten jätehuoltopalvelujen maksut on määriteltä erillisessä TSV-taksassa.

Liitteet

Luonnos jätetaksaksi 1.1.2027 alkaen

Kotitalouksien jätemaksujen vertailu v. 2026-2027

Hintaesimerkit kotitalouksien jätehuollon vuosikustannuksista v. 2017-2027

Jätehuoltokustannukset Kiinteistöliiton indeksitalovertailussa v. 2026

Jätehuoltopalvelujen tuottamisen arvioidut kustannukset v. 2027